

COVID-19 Hastalarının Hastaneler Arası Nakillerinin İncelenmesi

Uzm. Dr. Ayşe Gülden Bekgöz

Doç. Dr. İshak Őan

GİRİŞ

- İlk olarak 2019 sonunda Çin'in Wuhan kentinde nedeni bilinmeyen pnömoni vakaları olarak ortaya çıkan COVID-19 hastalığı, zamanla tüm dünyayı etkisi altına alan bir pandemi etkeni haline geldi
- Hastalığın klinik seyrinin asemptomatik hastalardan, akut pnömoni, ağır akut solunum yolu enfeksiyonu, böbrek yetmezliği ve hatta ölüme kadar değişim gösterebildiği saptanmıştır

GİRİŞ

- COVID-19 hastalarının semptomlarının farklılık göstermesi ve takibinde kliniklerinin hızlı değişmesi nedeniyle; servis ve yoğun bakım şartları iyi olmayan veya yatak sayısı yetersiz olan hastanelerden üst basamak hastanelere hastaların nakledilmesi gerekebilmektedir
- Bu çalışmanın amacı hastaneler arası nakledilen COVID-19 hastalarının özelliklerini incelemektir

GEREÇ ve YÖNTEM

- Çalışmamız Ankara İl Ambulans Servisi Başhekimliği tarafından 01.01.2021-31.12.2021 tarihleri arasında hastaneler arası nakledilen hastaların verileri retrospektif incelenerek yapıldı

GEREÇ ve YÖNTEM

- Nakil talepleri, hastanedeki hekimler tarafından (acil servis ya da yoğun bakım) Hastane Bilgi Yönetim Sistemi (HBYS) üzerinden hastanın demografik özellikleri, klinik bilgileri, nakil talep nedeni gibi bilgiler girilerek yapılmaktadır
- Nakil talepleri Komuta Kontrol Merkezi (KKM) tarafından görülerek hastanın klinik durumuna ve servis-yoğun bakım gibi ihtiyacına göre uygun hastaneler taranmaktadır
- KKM aracılığı ile uygun yer bulunan hastaların nakilleri acil yardım ambulansları ile sağlanmaktadır

GEREÇ ve YÖNTEM

- Veriler hastane öncesi acil sağlık hizmetleri veri girişi için kullanılan Acil Sağlık Otomasyon Sisteminden (ASOS) alındı
- Verilerin analizi IBM SPSS 25.0 (Armonk, NY: IBM Corp.) istatistik paket programı kullanılarak yapıldı

BULGULAR

- Çalışmaya toplam 6752 hasta dahil edildi
- Hastaların yaş ortalaması 62.1 ± 20.0 saptandı
- Hastaların 3482'si (%51,6) erkekti.

Tablo 1: Nakledilen hastaların özellikleri

		n = 6.752
Cinsiyet	Erkek	3.483 (%51,6)
	Kadın	3.269 (%48,4)
Yaş (yıl)	Genel	$62,1 \pm 20,0$
	<i>Erkek</i>	$61,0 \pm 19,8$
	<i>Kadın</i>	$63,3 \pm 20,2$

BULGULAR

- Hastaların en sık nakil sebebi yoğun bakım ihtiyacının gelişmesi olduğu bulunmuştur (%38,1)
- Bu hastaların da en sık nakil nedeni hastane yoğun bakımında yer bulunamamasıdır (%73,5)
- Diğer en sık nakil nedenleri ise özelleşmiş hekim ihtiyacı (%25,1) ve boş servis yatağı bulunmamasıdır (%19,7).

Tablo2: Nakil nedenleri

		n = 6.752
Nakil Sebebi	Yoğun Bakım İhtiyacı	2.570 (%38,1)
	<i>Yoğun Bakım Yeri Olmaması</i>	1.889 (%73,5)
	<i>Bir Üst Seviye Yoğun Bakıma Sevk</i>	576 (%22,4)
	<i>Aynı Seviye Yoğun Bakıma Sevk</i>	85 (%3,3)
	<i>Bir Alt Seviye Yoğun Bakıma Sevk</i>	20 (%0,3)
	Özelleşmiş Hekim İhtiyacı	1.697 (%25,1)
	Servis Yeri Olmaması	1.332 (%19,7)
	Uzman Hekim İhtiyacı	735 (%10,9)
	Tıbbi Ekipman İhtiyacı	219 (%3,2)
	Hasta İsteği	104 (%1,5)
	Servise Sevk	66 (%1,0)
	İleri Merkeze Sevk (Yenidoğan Nakil)	23 (%0,3)
Hastanede Testin (Laboratuvar) Yapılmaması	6 (%0,1)	

BULGULAR

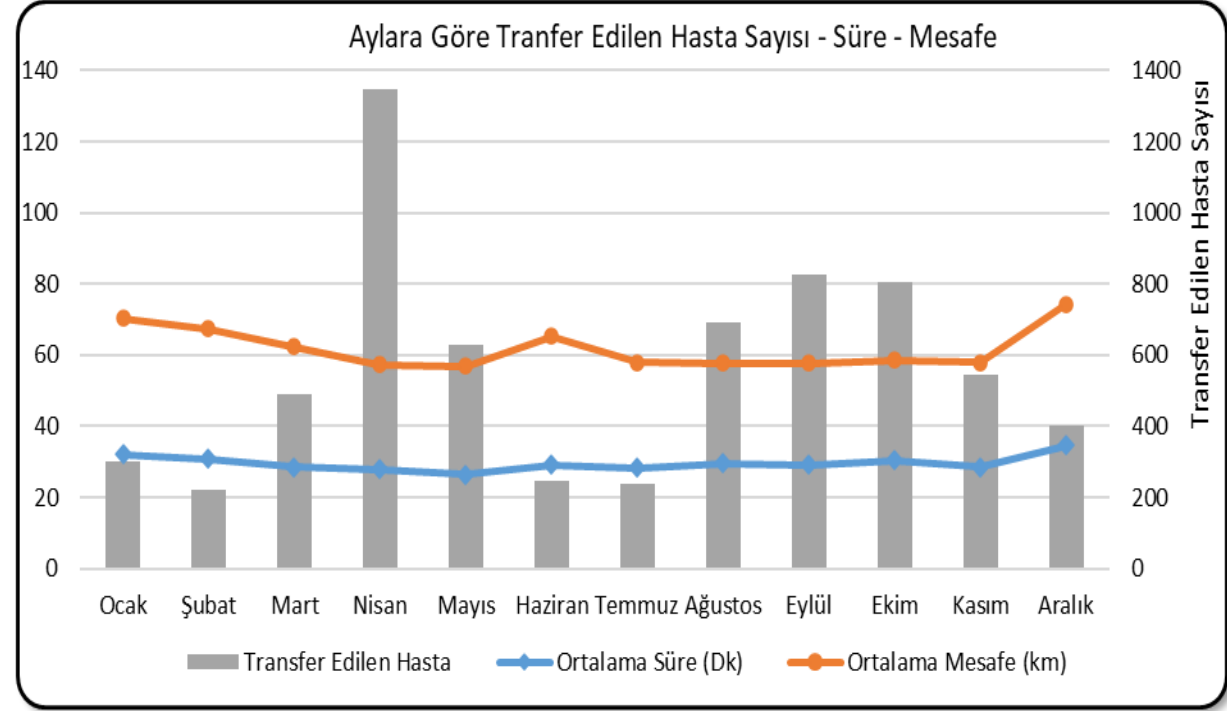
- Çalışmamızda hastaların en sık 2. basamak hastanelerden (%59,2) ardından eğitim araştırma hastanelerinden (38,3) sevk edildiği saptandı
- Hastaların en sık eğitim ve araştırma hastanelerine nakillerinin yapıldığı (%76,0) saptandı

Tablo 3: Nakledilen hastane özellikleri

Sevk Eden Hastane	2. Basamak Hastaneler	3.996 (%59,2)
	Eğitim ve Araştırma Hastanesi	2.584 (%38,3)
	Özel Hastaneler	86 (%1,3)
	Üniversite Hastaneleri	86 (%1,3)
Sevk Edilen Hastane	2. Basamak Hastaneler	936 (%13,9)
	Eğitim ve Araştırma Hastanesi	5.129 (%76,0)
	Özel Hastaneler	440 (%6,5)
	Üniversite Hastaneleri	247 (%3,7)

BULGULAR

- Sevk edilen hastaların büyük çoğunluğunun triyaj kodu sarıydı (%63,4)
- Nakillerin COVID-19 vaka sayı artışına uyumlu olarak en sık Nisan (%19,9) ardından Eylül ayında (%12,2) yapıldığı gözlemlendi
- Bu hastaların ambulansla nakil sürelerinin $29,3 \pm 21,9$ dakika sürdüğü ve bu süreçte $60,2 \pm 55,1$ kilometre yol katedildiği saptandı
- Nakil esnasında ölen hasta olmadı

TARTIŞMA

- Wiegersma ve arkadaşlarının hastaneler arası hasta naklini incelediği bir çalışmada en sık nakil nedeninin hastaların bir st seviye yoğun bakım ihtiyacı gelişmesi olduğu saptanmıştır
- Bizim alıŐmamızda ise en sık nakil nedeninin yoğun bakımlarda yer bulunmaması nedeniyle olduğu saptandı

TARTIŞMA

- Çalışmamız COVID-19 pandemisi d6neminde yoğun bakım hastalarının çok olduğu bir d6nemde yapılmıŐtır
- Hastaneler yoğun bakımlarının b6y6k çoğunluğunu COVID-19 hastaları için d6n6Őt6rm6Ő olsa da, fazla hasta sayısı nedeniyle hastanelerin yoğun bakım kapasitesi aŐılmıŐtır
- Nakil nedeninin yer olmaması nedeniyle yapılmasında bu durumun etkili olduğunu d6Ő6n6y6ruz

TARTIŞMA

- En sık sevk talep eden hastanelerin 2. basamak olması;
  - Bu hastanelerin sayılarının daha fazla olması (İlçelerde sadece 2. basamak hastanelerin bulunması)
  - Yoğun bakım kapasitelerinin nispeten düşük olmaları
  - Yoğun bakım uzmanı gibi özelleşmiş hekimlerin olmaması
  - Tıbbi ekipman ve donanımın daha az olmasından kaynaklandığını düşünüyoruz
- 2. basamak hastanelerin hekim ve donanım ihtiyacının giderilmesi, yoğun bakım yatak sayılarının arttırılması hastaların hastaneler arası nakillerini azaltabilir

TARTIŞMA

- Lentz ve arkadaşlarının Paris'te COVID-19 nakillerini incelediği bir çalışmada nakil mesafesinin ortalama 37 km ve nakil sürelerinin ortalama 19 dk olduğu saptanmış
- Allen ve arkadaşlarının Paris'te yaptığı diğer bir çalışmada nakil mesafesinin ortalama 28,8 km ve nakil sürelerinin ortalama 25 dk olduğu saptanmış
- Bizim çalışmamızda ise $60,2 \pm 55,1$ kilometre nakil mesafesinin olduğu ve naklin $29,3 \pm 21,9$ dakika sürdüğü saptandı
- Mesafe ve süre farkının coğrafi şartlardan kaynaklanabileceğini düşünüyoruz

Lentz T, Groizard C, Colomes A, Ozguler A, Baer M, Loeb T. Collective Critical Care Ambulance: an innovative transportation of critical care patients by bus in COVID-19 pandemic response. Scand J Trauma Resusc Emerg Med. 2021 Jun 4;29(1):78.

Allen R, Wanersdorfer K, Zebly J, Shapiro G, Coullahan T, Sarani B. Interhospital Transfer of Critically Ill Patients Because of Coronavirus Disease 19-Related Respiratory Failure. Air Med J. 2020 Nov-Dec;39(6):498-501.

SONUÇ

- Çalışmamızda en sık nakil nedeninin yoğun bakımlarda yer bulunamaması ve hastaların özelleşmiş hekim ihtiyacı olduğu saptandı
- Nakil talepleri en sık 2. basamak hastanelerden yapıldı
- Nakiller en sık eğitim ve araştırma hastanelerine yapıldı
- Bu hastaların ambulansla nakil süreleri $29,3 \pm 21,9$ dakika sürdü
- Bu süreçte hastaların $60,2 \pm 55,1$ kilometre nakledildiği saptandı

TEŞEKKÜRLER

Uzm. Dr. Ayşe Gülden Bekgöz

SBÜ Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji